

Wierzę w Kościół Chrystusowy. Przymioty Kościoła

I believe in the Church of Christ. The attributes of the Church

Summary

The Church is the sacramental sign and instrument of intimate union with God and of the unity of the whole human race, a community of faith, hope and charity, which is the Mystical Body of Christ who is its Head. In the symbol of faith we profess faith in the one, holy, catholic and apostolic Church. The Church, however, does not possess these qualities by itself. It is Christ who, through the Holy Spirit, makes His Church one, holy, catholic and apostolic. These four qualities indicate the essential characteristics of the Church and its mission.

Key words: Church, one, holy, catholic, apostolic, attributes of the Church.

Każda rzeczywistość ziemską jest wielopostaciowa. Aby można było wydać o niej sądy potrzeba rozpatrywać ją całościowo. Powyższe stwierdzenie szczególnie odnosi się do studium na temat Kościoła katolickiego, posiadającego niezwykłą budowę oraz historię. Możemy spoglądać na Kościół z punktu widzenia czysto empirycznego, oceniając jego powstanie i rozwój, sukcesy i klęski, prawdy i błędy, grzechy i cnoty. Można w nim dostrzegać splót interesów gospodarczych lub społecznych obok życia religijnego. Jednakże wszystkie powyższe spojrzenia na Kościół są jednostronne, przez co nie widzą go takim, jakim jest on rzeczywiście¹. Spójrzmy zatem nieco głębiej, dostrzegając prawdę o Kościele składającym się z ludzi, którzy wnoszą w jego życie swe zalety i wady, heroizm cnót i zwyczajną słabość człowieka.

Chrystus i Kościół

Kościół jest dalszym ciągiem Chrystusa, który jest jego Głową, w nim żyje i działa, wspólnie z ludźmi prowadząc poprzez przestrzeń i czas swoje posłannictwo aż do skończenia wieków. Pośrednictwo Zbawiciela i przewodnictwo ludzkości dążącej do Boga rozpoczęło się z chwilą wcielenia, trwało przez cały czas publicznego nauczania, osiągnęło swój szczyt w ofierze złożonej na Kalwarii, a jest uwieńczone przez Zmartwychwstanie i zesłanie Ducha Świętego².

Nic więc dziwnego, że od samego początku chrześcijanie zdawali sobie sprawę z wyjątkowej wspólnoty, która znacznie różniła się od innych. Tę wyjątkowość wspierała osoba samego założyciela, Jezusa Chrystusa, w którego boską misję wierzone z całym przekonaniem. On pozostawił tej wspólnotcie depozyt, za który odpowiedzialni byli Jego naśladowcy. Wyznaczył im również cele do zrealizowania. Jednocześnie chrześcijanom towarzyszyła świadomość obecności

¹ Por. W. Granat, *Dogmatyka Katolicka. Synteza*, Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin 1967, s. 262-264.

² Por. T. Gogolewski, *Kościół*, w: Z. Pawlak (red.), *Katolicyzm A-Z*, Księgarnia Św. Wojciecha, Poznań 2004, s. 213-214.

Mistrza i coraz bardziej obiecanego im działania Ducha Świętego. Widzieli w Kościele dzieło Boże. Szukali zatem w Kościele tych boskich elementów i znaków, a jednocześnie starali się odczytać Boży plan dla tej wspólnoty. Znajdowali na to wskazówki w tekstach biblijnych, ale także w znakach, jakie Bóg dał tej wspólnocie. Należało je tylko zauważyć i dobrze odczytać. W szczególności bardzo żywe było przekonanie o dynamicznej obecności obiecanego Ducha Świętego, który objawił się w dniu Pięćdziesiątnicy³. Szukali więc Jego świadectw i przewodnictwa.

Artykuł wiary

W ciągu następnych wieków, samoświadomość Kościoła pogłębiała się, co uwidacznia rozwój symboli wiary używanych przy chrzcie świętym i podczas liturgii mszalnej. Początkowo Kościół wymieniany był w nich na równi z innymi tajemnicami wiary. Artykuł mówiący o Kościele był już obecny w chrzcielnym Wyznaniu Wiary w trzecim wieku, kiedy to pytano przystępującego do chrztu czy wierzy w Ducha Świętego i w święty Kościół. Użyte określenie „święty Kościół” zawierało przekonanie o wybranym ludzie Bożym, pośród którego przebywa Jego Duch, zaś użyta formuła została wprowadzona celem wyrażenia chrześcijańskiej wiary, różnej od wiary czysto naturalnej⁴. Z kolei symbol wiary nicejsko-konstantynopoliński (381) ukazujący artykuł wiary „w jeden, święty, powszechny i apostołski Kościół”, ostatecznie potwierdza Sobór Watykański II, że: „Kościół jest ustanowiony i zorganizowany na tym świecie jako społeczność, trwa w Kościele katolickim, rządonym przez następcę Piotra oraz biskupów pozostających z nim we wspólnocie”⁵.

Jeden

Zacznijmy od prawdy mówiącej o tym, że Kościół jest jeden. Dzieje się tak ze względu na jego źródło, ponieważ jeden jest Chrystus, który go założył. Bóg jest jeden, a Jego jedność jest komunią Ojca, Syna i Ducha Świętego. Kościół jest z Boga i wyraża Boga. Kościół jest jeden także ze względu na swoją duszę, Ducha Świętego, który mieszka w wierzących, a ponadto napełnia Kościół swoją obecnością i kieruje nim. Kościół jest jeden przez wyznanie jednej wiary przekazanej przez apostołów, przez wspólne środki prowadzące do zbawienia, zwłaszcza sakramenty. Należy tu podkreślić znaczenie sakramentu eucharystii, która jest symbolem i przyczyną jedności Kościoła, jedności wiernych z Chrystusem, który modlił się w wieczerniku: „A nie tylko za nimi proszę, ale za tymi, którzy dla słowa ich uwierzą we mnie, aby wszyscy byli jedno, jako ty, Ojcze, we mnie, a ja w tobie, aby i oni byli jedno w nas, aby świat uwierzył, żeś ty mnie posłał, Ja w nich, a ty we mnie, tak by byli w jedności doskonałymi i aby świat poznał, żeś ty mnie posłał” (J 17,20-21,23). Jedność jest również reprezentowana przez sukcesję apostołską, czyli przekazywanie następcom tego, co apostołowie otrzymali od Jezusa. Dokonuje się to poprzez sakrament święceń⁶.

³ Por. A. Żurek, *Wierzę w Kościół*, Radiowo i internetowe studium biblijne, (wiera.pl).

⁴ Tamże.

⁵ KK 8.

⁶ Por. W. Granat, *Dogmatyka Katolicka. Synteza*, Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin 1967, s. 302-304.

Należy także podkreślić, że jedność Kościoła nie oznacza religijnego ujednolicenia. W jedności Ludu Bożego gromadzi się różnorodność ludów, kultur i osób. Wśród członków Kościoła istnieje również wiele darów, zadań, sytuacji i sposobów życia. To wielkie bogactwo ludzkiej różnorodności nie sprzeciwia się jednak jedności Kościoła. Tylko grzech i powaga jego konsekwencji nieustannie zagrażają darowi jedności⁷.

Święty

Rozważmy teraz czym jest świętość Kościoła. Wiara uczy nas, że Kościół ze swej natury jest święty, ponieważ jest najpełniej zjednoczony z Chrystusem i jest przez Niego nieustannie uświęcany. Również w Chrystusie i przez Niego Kościół zyskuje władzę uświęcania. Uświęca każdego, kto znajduje we wspólnocie Kościoła drogę do urzeczywistnienia swojego człowieczeństwa⁸. Słusznie naucza Sobór Watykański II, że „wszyscy w Kościele, niezależnie od tego, czy należą do hierarchii, czy są przedmiotem jej funkcji pasterskiej, powołani są do świętości, zgodnie ze słowami Apostoła: Albowiem wołą Bożą jest uświęcenie wasze (1Tes 4,3)”⁹.

W Kościele i poprzez Kościół dążymy do świętości, a duszą tej świętości jest miłość, która jest węzłem doskonałości do jakiej wzywa każdego człowieka sam Jezus: „Bądźcie więc wy doskonali, jak doskonały jest Ojciec wasz niebieski”¹⁰. Wszyscy jesteśmy powołani do tego, by żyć świętością. Jednakże, uznając świętość Kościoła, wszyscy jego członkowie muszą uznać się za grzeszników, których miłość jest jeszcze niepełna i niedoskonała. Kościół zaś „obejmując swoim łonem grzeszników, święty i zarazem potrzebujący oczyszczenia, podejmuje ustawicznie pokutę i odnowienie swoje”¹¹.

Powszechny

„Idźcie i nauczajcie wszystkie narody”¹². Nakaz Jezusa, jaki otrzymali apostołowie i ich następcy, stał się przyczyną głoszenia ewangelii nie tylko do jednego kręgu kulturowego, czy epoki dziejowej. Kościół został posłany do wszystkich ludów, jakiegokolwiek czasu i miejsca, nie łącząc się w sposób wyłączny z żadnym narodem lub obyczajem¹³. Powszechność Kościoła uwidacznia się w jego zaangażowaniu we wszystkie sfery świata i człowieka. Można to dostrzec w dokumentach Kościoła, m.in. w papieskich encyklikach: *Rerum novarum* (Leon XIII 1891), *Quadragesimo anno* (Pius XI 1931), *Pacem in terris* (Jan XXIII 1963), *Redemptor hominis* (1979), *Veritatis splendor* (1993), *Evangelium vitae* (1995) – Jana Pawła II, *Spe Salvi* (2007), *Caritas in veritate* (2009) – Benedykta XVI, *Lumen fidei* (2013), *Laudato Si* (2015) – Franciszka. Powszechność Kościoła wyraża się także w trosce o rodzimych kapłanów, a także ustawicznej pracy misjonarskiej na całym globie ziemskim¹⁴.

⁷ Tamże.

⁸ Tamże, s. 304-305.

⁹ KK 39.

¹⁰ Mt 5,48.

¹¹ KK 8.

¹² Mt 28,13.

¹³ Por. KDK 58.

¹⁴ Por. W. Granat, *Dogmatyka Katolicka. Synteza*, Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin 1967, s. 305.

Apostolski

Apostolskość Kościoła opiera się na kilku istotnych filarach. Po pierwsze jego nauka opiera się na przekazywaniu depozytu wiary jaki apostołowie otrzymali od Jezusa. Po wtóre na zachowaniu następstwa przekazywania władzy. Jest to szczególnie widoczne w sukcesji biskupów rzymskich. Trzecim istotnym obrazem apostolskości Kościoła stała się ciągłość w sprawowaniu sakramentów, w szczególności chrztu świętego i Eucharystii. Istotnym wymiarem apostolskości jest także struktura widzialno – prawna, taka sama jak za czasów apostołów¹⁵. Te zasadnicze uwarunkowania potwierdzają autentyczność słów św. Pawła: „zbudowani na fundamencie Apostołów i proroków, gdzie kamieniem węgielnym jest sam Chrystus Jezus”¹⁶.

Kościół jest przedłużeniem rąk samego Boga. Ręce Boga są przedłużane w następnych pokoleniach w czasie święceń kapłańskich i biskupich. Podziękujmy Bogu za przynależność do Kościoła, za papieża i naszego biskupa, za kapłańskie ręce sprawujące sakramenty święte.

Bibliografia

Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych, Wydawnictwo Pallottinum, Poznań 2007.

Sobór Watykański II, Konstytucja dogmatyczna o Kościele *Lumen gentium* (Watykan 1964).

Sobór Watykański II, Konstytucja duszpasterską o Kościele w świecie współczesnym *Gaudium et spes* (Watykan 1965).

Granat W., *Dogmatyka Katolicka. Synteza*, Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin 1967.

Gogolewski T., *Kościół*, w: Z. Pawlak (red.), *Katolicyzm A-Z*, Księgarnia Św. Wojciecha, Poznań 2004.

Żurek A., *Wierzę w Kościół*, Radiowo i internetowe studium biblijne, (wiarapl.pl).

Wierzę w Kościół Chrystusowy. Przymioty Kościoła

Streszczenie

Kościół jest sakramentalnym znakiem i narzędziem wewnętrznego zjednoczenia z Bogiem i jedności całego rodzaju ludzkiego, wspólnotą wiary, nadziei i miłości, będącą Mistycznym Ciałem Chrystusa, który jest jego Głową. W symbolu wiary wyznajemy wiarę w Kościół, w to, że jest jeden, święty, powszechny i apostolski. Kościół jednak sam nie posiada tych przymiotów. To Chrystus przez Ducha Świętego czyni swój Kościół jedynym, świętym, powszechnym i apostolskim. Te cztery przymioty wskazują na istotne cechy Kościoła i jego misji.

Słowa klucz: Kościół, jeden, święty, powszechny, apostolski, przymioty Kościoła.

Ks. dr Rafał Grzywacz – Doktor nauk teologicznych w zakresie teologii moralnej, katecheta w Zespole Szkół Ekonomicznych w Radomiu. Obecnie pełni obowiązki wikariusza w parafii Matki Bożej Częstochowskiej w Radomiu.

¹⁵ Tamże.

¹⁶ Ef 2, 20.